

Utbildningsnämnden

Elevers tillgång till utbildade lärare år 2019

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.
2. Utbildningsnämnden noterar särskilt informationen att utbildningsdirektören och utbildningsenheten genomför samtal med chefer i grund- och gymnasieskolor för enheter med en låg andel legitimerade lärare.

Sammanfattning

Ärendet är en sammanställning av de uppgifter om lärares utbildning i förskoleklass, fritidshem och skola som Skolverket publicerar. Uppgifterna avser de lärare som var anställda i skolorna i Nacka oktober 2019.

I Nacka är andelen legitimerade och behöriga lärare i grund- och gymnasieskolan i genomsnitt högre än på länsnivå och nationell nivå, medan motsatt förhållande gäller i förskoleklass och fritidshem. Högst andel legitimerade lärare finns i de kommunala gymnasieskolorna, 95 procent. Inom grundskolan i Nacka är tre av fyra lärare legitimerade och behöriga. Det är i lågstadiet som eleverna har störst tillgång till legitimerade och behöriga lärare; där är andelen 77 procent. Skillnaderna mellan skolor, ämnen och huvudmän är dock stora. I såväl grundsärskolan som gymnasiesärskolan är andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen högre än i länet och riket.

I fritidshemmet, där legitimationskrav nu har införts, har elevernas tillgång till legitimerade lärare tydligt ökat sedan förra året till knappt en av tre. I grundskolan är det också knappt en av tre speciallärare som har legitimation för den undervisning de bedriver, vilket är en högre andel än på länsnivå och nationell nivå. Andelen förstelärare i Nacka är något lägre än i länet respektive riket inom grundskolan. Utmaningarna är stora när det gäller att kunna uppfylla de legitimationskrav som införs nästa år inom särskolan. Utmaningar finns också när det gäller att uppfylla befintliga utbildningskrav när det gäller grupper av lärare, exempelvis speciallärare och fritidspedagoger, där utbudet av personer med rätt utbildning är mycket lågt.

Ärendet

För att få undervisa krävs som huvudregel en lärar- eller förskollärarlegitimation och behörighet. Undervisning på engelska, som inte handlar om språkundervisning, samt undervisning i fristående skolor med Waldorfpedagogik är dock undantagna från kravet på legitimation. Undantag finns också för undervisning i modersmål och i gymnasieskolans yrkesämnen. För undervisning i grund- och gymnasiesärskolan finns undantag fram till den 30 juni 2021.

I detta ärende redovisas elevernas tillgång till utbildad personal i förskoleklass, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, grundsärskola och gymnasiesärskola i Nacka. Med utbildad personal avses här lärare med legitimation och behörighet, alternativt lärare med pedagogisk högskoleexamen. Uppgifterna avser vilken utbildad personal som var anställd vid skolorna per den 15 oktober 2019. När jämförelser görs med tidigare år avses den 15 oktober det aktuella året. Jämförelser görs med de år för vilka det finns jämförbara mått på lärarnas utbildning, vilket varierar mellan skolformerna.

I tjänsteskrivelsen redovisas andelen lärare med lärarlegitimation i procent av antalet lärare med krav på lärarlegitimation, om inget annat anges. Antalet lärare är omräknat till heltidstjänster (årsarbetare). Samtlig personalstatistik är hämtad från Skolverkets databas (www.skolverket.se). Statistiken bygger på de uppgifter om antalet anställda lärare som skolorna har uppgett till Statistiska centralbyrån (SCB) och som SCB sedan har sammanfört med uppgifter från registerdata om lärarnas utbildning.

Förskoleklassen

För att vara behörig att undervisa i förskoleklass krävs en förskollärarexamen eller en grundlärarexamen mot årskurserna 1–3, med legitimation i minst ett undervisningsämne.

Sammantaget är tre av fyra lärare i förskoleklassen behöriga i Nacka, vilket är lägre än på länsnivå och nationell nivå där andelen behöriga är 82 respektive 84 procent. Vid de kommunala skolorna i Nacka är behörigheten betydligt lägre än vid de fristående skolorna, 71 procent jämfört med 87 procent.

Andelen lärare i förskoleklassen med pedagogisk högskoleexamen är densamma i Nacka som i länet, 83 procent, men fyra procentenheter lägre än på nationell nivå. I det här fallet är det de kommunala skolorna i Nacka som har en högre andel utbildade lärare än de fristående skolorna, 84 procent jämfört med 79 procent.

Tabell 1: Elevers tillgång till utbildade lärare i förskoleklassen, 2019. Andel i procent av totala antalet heltidstjänster med legitimationskrav på skolan.

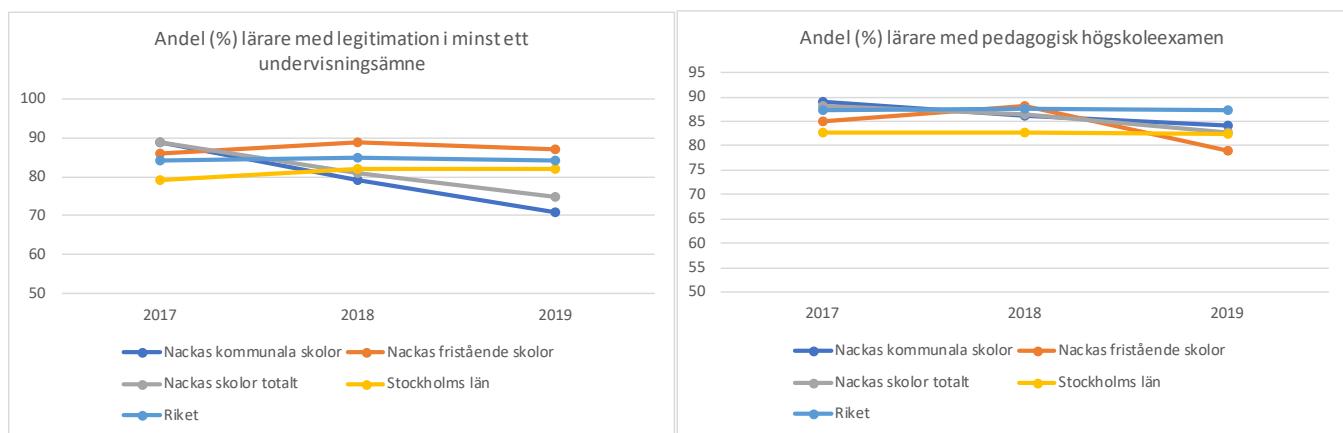
	Lärare		Lärare med legitimation i minst ett undervisningsämne	
	Antal heltidstjänster	Andel lärare med ped högsk ex	Antal heltidstjänster	Andel lärare med leg
Förskoleklassen				
Nacka kommunala	58	84	52	71
Nacka fristående	19	79	16	87
Nacka totalt	77	83	68	75
Stockholms län	1 383	83	1 010	82
Riket	6 791	87	6 262	84

Behörigheten i förskoleklassen har minskat betydligt i Nackas kommunala skolor sedan 2017, medan den har varit relativt stabil i Nackas fristående skolor. På länsnivå är skillnaderna mellan åren små, med en viss ökning i behörighet jämfört med 2017. På nationell nivå har behörigheten ökat tydligt under samma tid.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i Nackas kommunala skolor har minskat något sedan 2017, men är på en tydligt högre nivå än andelen behöriga lärare, medan andelen minskat i de fristående skolorna jämfört med året innan. På länsnivå och nationell nivå är det små variationer från år till år.

Utvecklingen de senaste tre åren visas dels i figuren nedan, dels i bilagans tabell 1.

Figur 1: Andel utbildade lärare i förskoleklassen i Nacka respektive länet och riket, 2017–2019. Observera att skalan inte börjar på noll.

Grundskolan

Andelen legitimerade och behöriga lärare är sammantaget på samma nivå i grundskolan som i förskoleklassen, 75 procent. Det är högre än i länet och riket, där andelen är 70 procent. Nivån har varit stabil över tid i Nacka de senaste fem åren och varierat mellan 73 och 75 procent.

Elevernas tillgång till legitimerade och behöriga lärare är något högre i lågstadiet (årskurs 1–3), 77 procent, jämfört med mellan- respektive högstadiet (årskurs 4–6 respektive 7–9), där andelen är 75 procent. Skillnaden mellan de kommunala och fristående skolorna är som störst i lågstadiet. Där är andelen legitimerade lärare 16 procentenheter högre i de kommunala än i de fristående skolorna. Skillnaden är dock stor även i de övriga årskurserna. Detta framgår i nedanstående tabell.

Tabell 2: Andel lärare med lärarlegitimation, 2019. Andel i procent av totala antalet heltidstjänster med legitimationskrav på skolan.

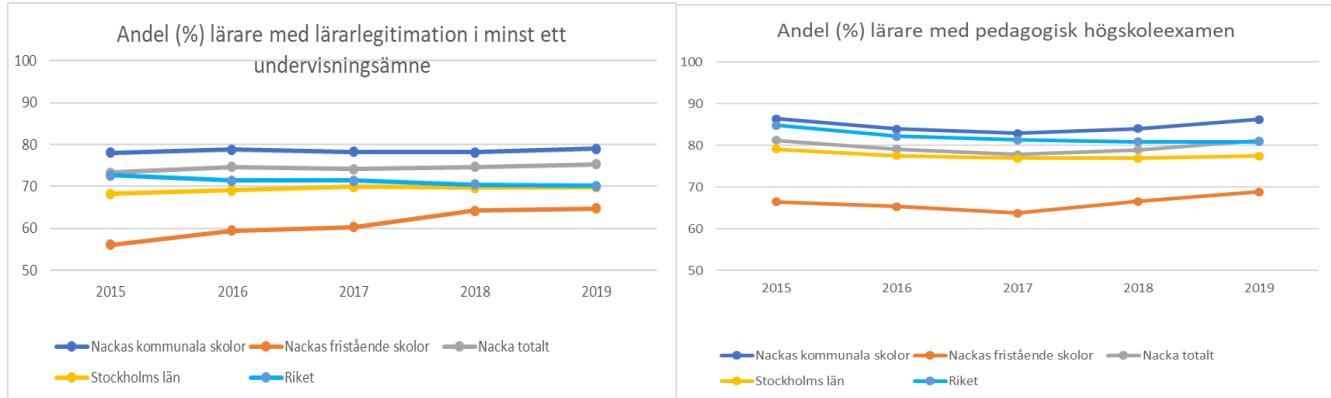
Skola	Heltidstjänster (årsarbetare)			
	Andel (%) lärare med lärarleg, alla årskurser	Andel (%) lärare åk 1-3 med lärarleg	Andel (%) lärare åk 4-6 med lärarleg	Andel (%) lärare åk 7-9 med lärarleg
Kommunala skolor, Nacka	79	81	78	79
Fristående skolor, Nacka	65	65	65	65
Nacka totalt	75	77	75	75
Stockholms län	70	74	67	69
Riket	70	75	67	69

I de kommunala skolorna har elevernas tillgång till legitimerade och behöriga lärare sammantaget varierat mellan 78 och 79 procent sedan 2015, medan tillgången i de fristående skolorna tydligt har ökat mellan 2015 och 2019, från den mycket låga nivån 56 procent till 65 procent. På länsnivå är skillnaderna små från år till år. Så är även fallet på nationell nivå, men där märks en svag minskning av andelen legitimerade lärare under perioden.

Utvecklingen över tid visas i figuren nedan samt i bilagans tabell 2.

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen i Nackas grundskolor är 86 procent i de kommunala skolorna, jämfört med 69 procent i de fristående skolorna. Sammantaget i Nacka är andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen 81 procent, samma nivå som i riket och fyra procentenheter högre än i Stockholms län. Andelen har ökat något över tid i samtliga fall utom i länet.

Figur 2 Andel utbildade lärare i grundskolan i Nacka, länet och riket, 2015–2019. Observera att skalan inte börjar på noll.

I tabellen nedan visas andelen legitimerade lärare per skola och stadium. Här framgår att elevernas tillgång till legitimerade lärare varierar mycket från skola till skola. Det förekommer också i vissa fall stora skillnader inom en och samma skola, beroende på stadium. Slutligen finns stora skillnader såväl mellan de kommunala skolorna som mellan de fristående.

Tabell 3: Andel legitimerade lärare per skola, 2019, i fallande ordning. Andel i procent av totala antalet heltidstjänster med legitimationskrav på skolan.

Skola	Andel (%) med lärarlegitimation, heltidstjänster			
	Totalt	Lärare åk 1-3	Lärare åk 4-6	Lärare åk 7-9
Backeboskolan	92	93	92	-
Eklidens skola	91	-	-	91
Sigfridsborgs skola	89	89	88	-
Boo Gårds skola	87	94	80	-
Järla skola	85	86	85	-
Neglinge skola	84	88	80	-
Sågtorpsskolan	84	72	93	-
Myrsjöskolan	84	92	85	82
Sickla skola	83	86	80	-
Orminge skola	80	80	86	45
Vilans skola	79	85	72	-
Lännersta skola	78	73	83	-
Älta skola	76	81	72	-
Skuru skola	73	81	83	69
Johannes Petri skola	73	86	69	70
Ektorps skola	72	71	74	-
Björknässkolan	71	83	53	76
Igelboda skola	71	58	83	-
Stavsborgsskolan	70	88	81	68
Kunskapsskolan Nacka	68	-	67	68
Kunskapsskolan Saltsjöbaden	65	-	56	71
Castello Järla sjö	63	59	53	72
Ebba Braheskolan	62	66	66	55
Saltsjö-Duvnäs skola	60	57	63	-
Maestroskolan Nacka	57	79	55	49
Centrumskolan	56	-		56
Da Vinciskolan	53	53	-	-
Dibber Ältahöjden/Inspiras skola i Älta	48	47	93	-
Jarlbergs skola	38	41	35	-
Nacka Strands skola	33	33	-	-
Akademiska skolan i Nacka	23	28	19	24

Notera: Idunskolan och Internationella engelska skolan är undantagna från legitimationskraven och ingår därför inte i redovisningen. För Saltsjöbadens samskola och Lilla Nacka skola saknas uppgifter. Centrumskolan ingår i Björknäs skolenhet, men särredovisas i Skolverkets statistik. Orminge skolas undervisning i årskurserna 7–9 avser Bringen.

I nedanstående två tabeller redovisas i vilken utsträckning det finns speciallärare respektive förstelärare anställda i grundskolan samt andelen legitimerade speciallärare. Speciallärare arbetar med särskilt stöd till elever. För legitimation krävs en påbyggnadsutbildning utöver lärarexamen. Förstelärare är en karriärtjänst för skickliga lärare, som bland annat har visat en särskilt god förmåga att förbättra elevernas studieresultat och som har ett starkt intresse för

att utveckla undervisningen. Huvudmannen kan erhålla statsbidrag för löneökningen som karriärtjänsten ger. Ett krav för att ta del av statsbidraget är att försteläraren är legitimerad och behörig för undervisningen. Andelen legitimerade förstelärare redovisas därför inte här. Det finns även möjlighet att ta del av statsbidrag för att finansiera löneökningar för lärare med karriärtjänsten lektor. Lektorer är särskilt skickliga, erfarna och legitimerade lärare med licentiat- eller doktorsexamen. Det är huvudmannen som avgör vem som är kvalificerad till en karriärtjänst och som utformar tjänsterna. Statsbidragets storlek ökar ju fler elever huvudmannen har i förhållande till elevantalet i riket. Utöver statsbidraget är det naturligtvis möjligt för de huvudmän som önskar att avsätta egna medel för karriärtjänster.

Drygt en av tre speciellärare verksamma i Nacka har legitimation för sådan undervisning, 31 procent. Det är högre än på länsnivå och nationell nivå, där motsvarande andel är 21 procent respektive 26 procent. Vid sju grundskoleverksamheter i Nacka uppges inga speciellärare vara anställda. Vid de skolor som har anställda speciellärare är det bara vid tre som samtliga är legitimerade för sådan undervisning. I övriga fall är andelen legitimerade lärare låg. Att elever har låg tillgång till speciellärare med adekvat utbildning för undervisningen avspeglar troligen att utbudet av lärare med legitimationsgivande speciellärarutbildning fortfarande är lågt.

Andelen lärare med karriärtjänst som förstelärare i Nacka är 10 procent, jämfört med 12 procent i länet och riket. Av de skolor i Nacka som har förstelärare varierar andelen lärare på skolan med karriärtjänst från 3 till 31 procent. På nationell nivå finns totalt 42 lektorer i grundskolan, varav 10 i Stockholms län. I Nacka finns dock inga anställda lektorer i grundskolan.

Tabell 4: Antal och andel speciellärare respektive karriärtjänstlärare, 2019

Skola	Heltidstjänster (årsarbetare)				
	Totalt antal speciellärare	Andel (%) speciellärare med lärarleg	Antal förstelärare	Andel (%) förstelärare	Antal lektorer
Kommunala skolor, Nacka	40	32	62	11	0
Fristående skolor, Nacka	8	24	18	9	0
Nacka totalt	48	31	80	10	0
Stockholms län	871	21	1 940	12	10
Riket	3928	26	9 013	12	42

Tabell 5: Elevers tillgång till speciellärare respektive förstelärare per skola, 2019.

Skola	Heltidstjänster (årsarbetare)			
	Totalt antal speciellärare	Därav andel (%) speciellärare med lärarleg	Antal förstelärare	Andel (%) förstelärare av totala antalet lärare
Akademiska skolan i Nacka	0	-	0	-
Backeboskolan	0,5	0	2,0	23
Björknässkolan	4,0	50	5,3	9
Boo Gårds skola	1,5	55	3,0	11
Castello Järla sjö	0	-	3,0	17
Centrumskolan	0	-	0	-
Da Vinciskolan	0	-	0	-
Dibber Ältahöjden (f.d. Inspira Älta)	0	-	0	-
Ebba Braheskolan	1,0	0	2,0	7
Eklidens skola	5,3	57	9,0	15
Ektorps skola	2,4	100	2,7	13
Igelboda skola	1,7	0	3,0	25
Jarlabergs skola	0,6	0	0	-
Johannes Petri skola	3,4	60	4,0	8
Järla skola	5,3	0	1,0	3
Kunskapskolan Nacka	0,1	0	2,3	9
Kunskapskolan Saltsjöbaden	1,0	0	2,0	10
Lännersta skola	1,4	0	2,0	14
Maestroskolan Nacka	1,0	0	0	-
Myrsjöskolan	6,2	26	11,4	15
Nacka Strands skola	0	-	1,0	31
Neglinge skola	1,3	0	3,0	18
Orminge skola	1,0	100	3,0	10
Saltsjö-Duvnäs skola	0	-	1,5	8
Sickla skola	2,0	0	3,0	11
Sigfridsborgs skola	3,0	0	3,0	8
Skuru skola	0,2	0	5,0	14
Stavsborgsskolan	2,0	100	0	-
Sågtorpsskolan	0,8	0	3,0	12
Vilans skola	1,0	0	0	-
Älta skola	1,8	0	5,0	18

Notera: Idunskolan och Internationella engelska skolan är undantagna från legitimationskraven och ingår därför inte i redovisningen. För Saltsjöbadens samskola och Lilla Nacka skola saknas uppgifter. Centrumskolan ingår i Björknäs skolenhet, men särredovisas i Skolverkets statistik.

Elevernas tillgång till legitimerade lärare varierar beroende på ämne. Högst är andelen legitimerade och behöriga lärare i franska, 94 procent, följt av svenska, 87 procent. Lägst är andelen legitimerade och behöriga lärare i teknik, 45 procent, följt av svenska som andraspråk, 54 procent.

Tabell 6: Elevers tillgång till legitimerade lärare i grundskolan i Nacka – per ämne, år 2019

Ämne	Antal heltids- tjänster	Därav andel (%) lärare med leg och behörighet i ämnet
Moderna språk, franska	7	94
Svenska	165	87
Moderna språk, tyska	6	86
Idrott och hälsa	49	85
Matematik	133	82
Moderna språk, spanska	18	80
Musik	34	78
Historia	25	73
Engelska	63	73
Slöjd	47	68
Biologi	25	68
Religionskunskap	23	67
Kemi	24	66
Fysik	24	65
Samhällskunskap	26	65
Geografi	24	65
Bild	28	60
Hem- och konsumentkunskap	15	59
Svenska som andraspråk	14	52
Teknik	24	45

Fritidshemmet

Från och med den 1 juli 2019 infördes ett legitimationskrav för att få bedriva och ansvara för undervisning i fritidshem.¹ Precis som i förskolan får annan personal, till exempel barnskötare och fritidsledare, även fortsättningsvis anställas i fritidshemmet, men

¹ Nationell statistik om legitimerade lärare finns från år 2018.

undervisningen ska ske under ledning av legitimerade lärare. Knappt var tredje lärare i Nackas fritidshem är behörig att undervisa i fritidshemmet. Det innebär att andelen behöriga lärare att undervisa är densamma som i förskolan, 31 procent.

Som tabellen nedan visar är tillgången till utbildade lärare låg även i Stockholms län och i riket, men inte lika låg som i Nacka. Skillnaden mellan kommunala och fristående skolor är andelsmässigt stor, endast var femte lärare är behörig i de fristående skolornas fritidshem.

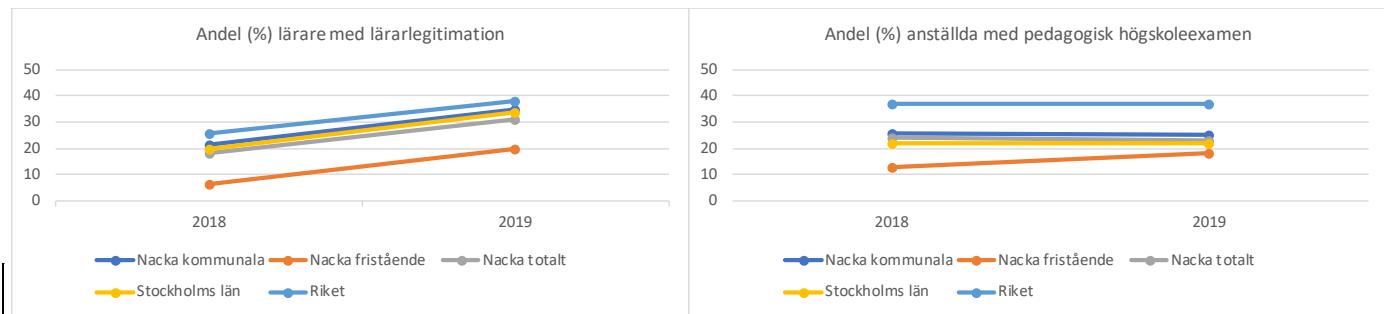
Närmare en fjärdedel av personalen i fritidshemmet har en pedagogisk högskoleexamen, vilket är något högre än i Stockholms län men lägre än i riket. Skillnaden mellan fristående och kommunala skolor är stor.

Tabell 7: Personal i fritidshemmet – i Nacka, Stockholms län och riket, år 2019

Fritidshem	Anställda, totalt		Lärare (heltidstjänster)	
	Antal heltids-tjänster	Andel (%) personal med ped högsk ex	Antal lärare	Därav andel (%) lärare med lärarleg
Nacka kommunala	252	25	108	35
Nacka fristående	64	18	33	20
Nacka totalt	316	23	142	31
Stockholms län	6 259	22	2 152	34
Riket	23 843	37	13 116	38

Det är en stor skillnad i elevernas tillgång till utbildade lärare mellan år 2018 och 2019. I och med legitimationskravet har många lärare ansökt om legitimation och ökningen är tydlig för såväl Nacka som Stockholms län och riket, se nedanstående diagram.

Figur 2: Andel utbildade lärare i fritidshemmet i Nacka respektive län och riket, 2017–2019 samt antal anställda med pedagogisk högskoleexamen. Observera att skalan inte slutar på 100 procent.

Gymnasieskolan

Nackas gymnasieskolor har i genomsnitt en hög andel lärare med legitimation, 88 procent, vilket är högre än motsvarande andel för såväl Stockholms län som riket. Nackas

genomsnittliga andel har ökat något, en dryg procentenhet jämfört med förra års mätning, och andelen har stadigt ökat de senaste sex åren. För yrkeslärare i gymnasieskolan finns ännu inga krav på legitimation.

Genomsnittlig andel lärare med pedagogisk högskoleutbildning har för Nackas gymnasieskolor sjunkit något, till 82 procent, och är på samma nivå Stockholms län.

I de kommunala gymnasieskolorna har liksom tidigare år en mycket hög andel av lärarna legitimation, 95 procent. Det är en ökning med närmare två procentenheter jämfört med förra året och i jämförelse med Stockholms län och riket är skillnaden mycket stor. Även andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning är på en mycket hög nivå, 92 procent, och skiljer sig stort i jämförelse med länet och riket.

Andelen lärare med legitimation i Nackas fristående skolor har ökat något jämfört med förra året och är på samma nivå som genomsnittet i Stockholms län, 82 procent. Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning har däremot minskat med fyra procentenheter och är nu på den lägsta nivån för de senaste fem åren, 73 procent. I bilaga redovisas en längre tidsserie.

Figur 3: Elevers tillgång till legitimerade lärare i Nackas gymnasieskolor – i Nacka, Stockholms län och riket, år 2019.

Gymnasieskolan	Lärare		Lärare som omfattas av legitimationskrav	
	Antal heltids-tjänster lärare	Därav andel (%) lärare med ped högsk examen	Antal heltids-tjänster lärare	Därav andel (%) lärare med leg. krav och behörig-het i ämnet
Nacka kommunala	147	92	119	95
Nacka fristående	171	73	116	82
Nacka totalt	318	82	235	88
Stockholms län	5 400	82	3 815	82
Riket	29411	80	18 208	80

Tabellen nedan visar antal gymnasielärare som omfattas av legitimationskrav och hur många av dessa som är behöriga - fördelade per ämne. I ämnena biologi, kemi, franska, spanska och musik är andel behöriga lärare 100 procent, lägst andel behöriga lärare är det i svenska som andraspråk.

Figur 4: Elevers tillgång till legitimerade lärare i Nackas gymnasieskolor - per ämne, år 2019

Ämne	Heltidstjänster	
	Totalt antal lärare	Andel (%) med lärarleg
Samtliga	212,0	88,5
Biologi	4,7	100
Kemi	4,2	100
Moderna språk, franska	3,0	100
Moderna språk, spanska	5,7	100
Musik	28,3	100
Historia	11,9	97
Filosofi	1,6	94
Religionskunskap	6,7	93
Svenska	28,5	93
Bild	3,1	93
Psykologi	3,9	91
Teknik	2,6	89
Samhällskunskap	17,3	88
Engelska	23,9	86
Fysik	6,7	86
Matematik	32,7	82
Moderna språk, tyska	2,3	78
Naturkunskap	9,6	77
Geografi	1,5	71
Idrott och hälsa	12,0	70
Svenska som andraspråk	1,9	67

Tabellen nedan visar antal gymnasielärare per kategori och hur många av dessa, samt andel, som är behöriga. Kategorierna är till exempel speciallärare, förstelärare och yrkesämne.

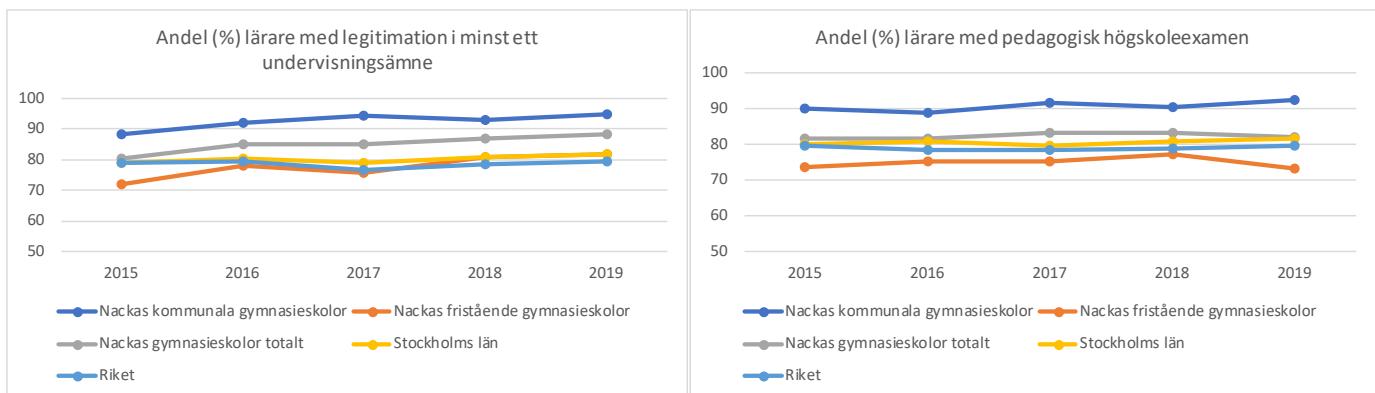
Knappt 40 procent av lärarna i yrkesämnen har legitimation, men de har heller inte legitimationskrav. I vissa yrkesämnen finns ingen legitimerad lärare, det gäller ämnen inom fordon och transport, VVS och fastighet samt vård och omsorg.

Tabell 8: Elevers tillgång till legitimerade lärare i Nackas gymnasieskolor - per kategori, år 2019

Kategori	Heltidstjänster	
	Totalt antal lärare	Andel (%) med lärarleg
Speciallärare	3,7	33,5
Förstelärare	45,3	97,8
Lektor	4,0	100,0
Vissa ämnen	13,1	67,1
- Estetisk kommunikation	2,5	83,1
- Konst och kultur	0,8	72,3
- Mediekommunikation	3,2	58,6
- Pedagogik	1,5	0,0
- Programmering	3,1	75,9
- Sociologi	2,0	95,5
Övriga bilaga 4-ämnena	12,7	85,2
- Företagsekonomi	9,8	92,8
- Juridik	2,9	59,5
Yrkesämnena	34,7	39,7
- Barn- och fritid	2,5	60,6
- Bygg- och anläggning	5,0	40,0
- El- och energi	5,0	39,9
- Fordons- och transport	3,0	0,0
- Handels- och administration	2,1	69,5
- Hantverk	10,4	59,0
- Hotell- och turism	1,6	37,5
- VVS och fastighet	2,0	0,0
- Vård och omsorg	2,0	0,0
- Övriga yrkesämnena	1,0	0,0

Nedanstående två diagram illustrerar utvecklingen över tid för Nackas kommunala och fristående skolor samt för Stockholms län och riket under perioden 2015–2019.

Figur 5: Elevers tillgång till utbildade lärare i Nackas gymnasieskolor jämfört med Stockholms län och riket, åren 2015–2019. Observera att skalan inte börjar på noll.

Tillgång till lärare per gymnasieskola i Nacka

Tillgången till lärare skiljer sig också stort mellan gymnasieskolorna. Av Nackas elva gymnasieskolor har fem av dem mellan 94 och 98 procent legitimerade och behöriga lärare. Av dessa fem är tre de kommunala gymnasieskolorna samt de fristående skolorna Magelungens gymnasium och Rytmus gymnasium. Med undantag för Nacka gymnasium Natur & Teknik, så har dessa skolor även en mycket hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen – mellan 95 och 98 procent.

Lägst andel legitimerade och behöriga lärare har Mediagymnasiet, 48 procent, och Praktiska gymnasiet, 59 procent. Dessa skolor har också lägst andel lärare med pedagogisk högskoleexamen., vilket till viss del skulle kunna förklaras av att skolorna har lärare som undervisar i yrkesämnen vilket inte kräver lärarutbildning. Praktiska gymnasiet har knappt en tredjedel lärare med pedagogisk högskoleexamen.

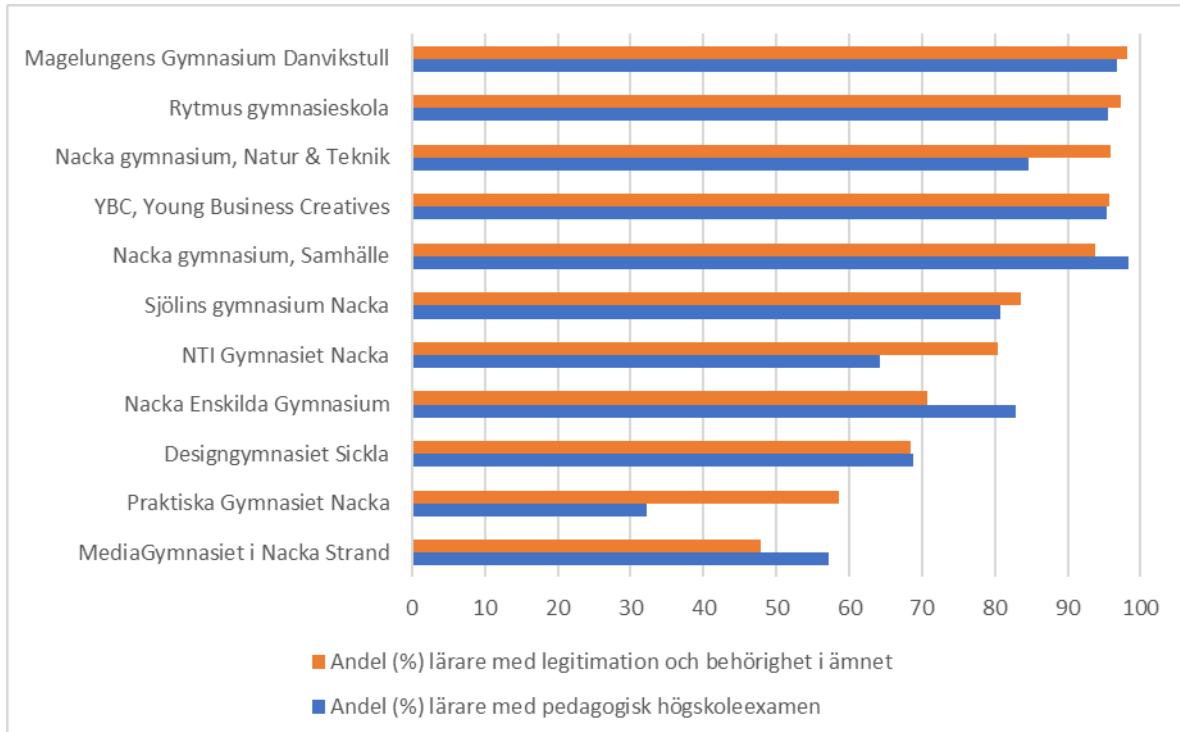
Andelen lärare med legitimation för yrkesämnen är för Nackas gymnasieskolor i genomsnitt knappt 40 procent.

Tabell 9: Elevers tillgång till utbildade lärare år 2019

Gymnasieskolor i Nacka	Lärare		Lärare som omfattas av legitimationskrav		
	Antal heltids-tjänster lärare	Därav andel (%) lärare med ped högsk examen	Antal heltids-tjänster lärare	Därav andel (%) lärare med leg och behörighet i ämnet	Antal heltidstjänster förstelärare
Designgymnasiet Sickla	15	69	8	68	2,0
Magelungens Gymnasium Danvikstull	15	97	11	98	0,8
MediaGymnasiet i Nacka Strand	22	57	12	48	3,7
Nacka Enskilda Gymnasium	8	83	6	71	1,0
Nacka gymnasium, Natur & Teknik	59	85	44	96	10,0
Nacka gymnasium, Samhälle	63	98	52	94	11,2
NTI Gymnasiet Nacka	3	64	3	80	.
Praktiska Gymnasiet Nacka	33	32	15	59	1,0
Rytmus Stockholm	55	96	46	97	5,6
Sjölags gymnasium Nacka	21	81	17	84	3,2
YBC, Young Business Creatives	25	95	23	96	6,8

Diagrammet nedan visar tillgången till lärare sorterat från skolor med högst andel legitimerade lärare till skolor med lägst andel legitimerade lärare.

Figur 6: Elevers tillgång till utbildade lärare i Nackas gymnasieskolor år 2019. Sorterat efter högst andel lärare med legitimation och behörighet i ämnet. Antal lärare som andelen baseras på är olika för de två mätten.

Grundsärskolan och gymnasiesärskolan

Varken grundsärskolan eller gymnasiesärskolan har ännu legitimationskrav för undervisande lärare, men från och med den 1 juli 2021 kommer kravet att gälla även dessa skolformer.

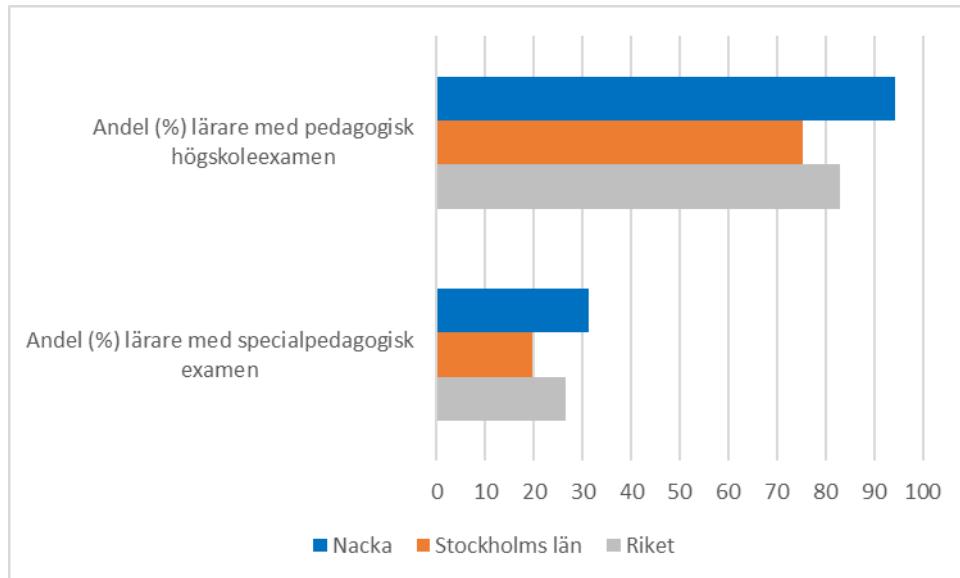
Grundsärskolan och framför allt gymnasiesärskolan är relativt små skolformer med hög personaltäthet, särskilt för skolor med träningsskola (Björknässkolan och Myrans heldagsskola). Utöver lärare arbetar även elevassistenter samt personliga assistenter² i verksamheterna. Antalet lärare i Nackas grundsärskolor motsvaras av knappt 18 heltidstjänster och i gymnasiesärskolan knappt sju.

Grundsärskolan

Som nedanstående diagram visar är genomsnittlig andel lärare med pedagogisk högskoleexamen i Nacka på en hög nivå. Nackas fyra grundsärskolor har i genomsnitt drygt 94 procent lärare med pedagogisk högskoleexamen. Det är ungefär på samma nivå som förra året, med en liten minskning. Andelen lärare med specialpedagogisk utbildning har ökat från förra året med tre procentenheter till 31 procent. För båda mätten har Nacka en högre andel jämfört med såväl länet som riket.

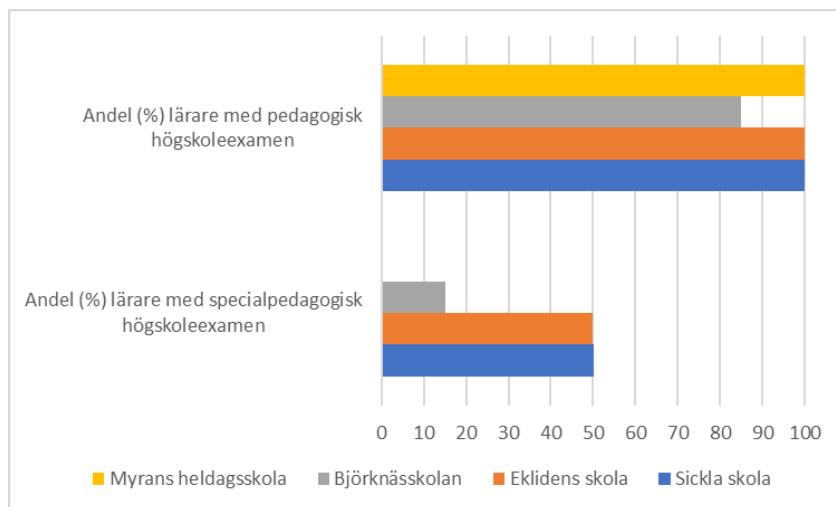
² Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Figur 7: Elevers tillgång till utbildade lärare i grundsärskolan, jämförelse med Stockholms län och riket år 2019

För tre av de fyra grundsärskolorna i Nacka är andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen 100 procent. Hälften av lärarna på Eklidens skola och Sickla skola har specialpedagogisk högskoleexamen.³

Figur 8: Elevers tillgång till utbildade lärare i Nackas grundsärskolor, år 2019

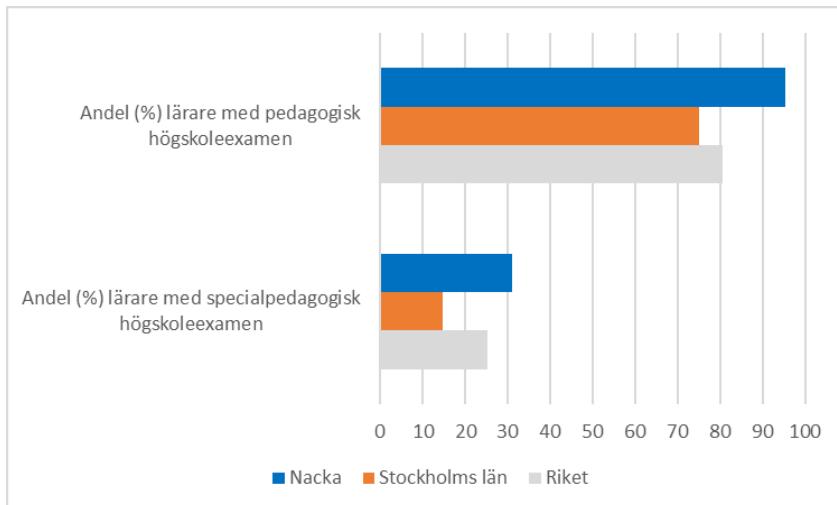

Gymnasiesärskolan

Nacka har en hög andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, 95 procent, jämfört med både Stockholms län och riket. Däremot har knappt var tredje lärare specialpedagogisk högskoleexamen, men det är mer än i både länet och riket.

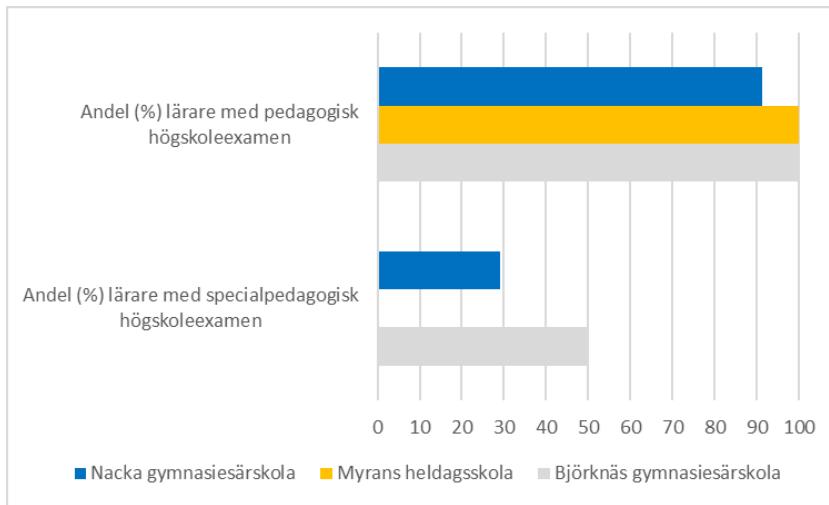
³ Uppgift saknas för Myrans heldagsskola.

Figur 9: Elevers tillgång till lärare i gymnasiesärskolan, jämförelse med Stockholms län och riket år 2019

Två av Nackas tre gymnasiesärskolor har 100 procent lärare med pedagogisk högskoleexamen och på Björknässkolan har hälften av dem specialpedagogisk högskoleexamen.⁴

Figur 10: Elevers tillgång till utbildade lärare per gymnasiesärskola i Nacka, år 2019

⁴ Uppgift saknas för Myrangs heldagsskola.

Utbildningsenhetens bedömning

Elevernas tillgång till legitimerade och behöriga lärare är i stora delar mycket god, framförallt i gymnasieskolan. I vissa ämnen är samtliga lärare legitimerade. Tillgången till legitimerade lärare i grundskolan samt vad gäller speciallärare i grundskolan är också högre än vid jämförelse på länsnivå respektive nationell nivå. Skillnaderna är dock stora mellan skolor, både inom grund- och gymnasieskolan. Delvis avspeglar dessa skillnader förmodligen olika förutsättningar mellan små och stora skolers möjligheter att tillhandahålla attraktiva tjänster. Utmaningarna med att rekrytera kan också vara olika stora beroende på att utbudet av personer med rätt utbildning är olika stort i olika ämnen och inriktningsar.

Det kan konstateras att det blir svårt för särskolan att leva upp till det legitimationskrav som införs nästa år.

Inom fritidshemmet är andelen lärare med lärarlegitimation lägre än genomsnittet i länet och riket. Samtidigt är det inte självklart att samtliga anställda i fritidshemmet behöver ha ansvar för undervisningen och därmed ha legitimation. Liksom i förskolan kan det finnas andra personalgrupper som är viktiga, till exempel fritidsledare.

Alla grundskolor har inte anställda speciallärare, enligt vad skolorna själva har inrapporterat till Skolverket. De som är anställda speciallärare har oftast inte legitimation och behörighet för sådan undervisning. Det är särskilt anmärkningsvärt i särskilda undervisningsgrupper där eleverna har stora behov av särskilt stöd.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

I tjänsteskrivelsen redovisas genomgående elevernas tillgång till utbildade lärare, som är en viktig grund för att ge alla elever förutsättningar att klara utbildningen. Att redovisa läget och även använda uppgifterna om utbildade lärare som ett underlag i samtal om kvaliteten i verksamheterna har barnperspektivet i fokus.

Bilaga

Lärarstatistik över tid

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Åsa Arnell
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten

Jill Salander
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten